

Procjena povećanja broja stanovnika u turističkoj sezoni

- Sezonalnost turizma
- Simulacija povećanja broja stanovnika u priobalnim županijama

Kolovoz 2018.

Sezonalnost turizma

Turizam je djelatnost koja ima značajnu ulogu u hrvatskom gospodarstvu i njegova važnost sve više raste. Značaj turizma vidljiv je putem niza gospodarskih varijabli, što se posebno ističe za vrijeme turističke sezone kada se povećava zaposlenost, platna bilanca ulazi u suficit, a promet u trgovini na malo upravo je u tim ljetnim mjesecima najveći u godini.

Prošla godina je bila još jedna rekordna godina u nizu po broju turističkih dolazaka (17,4 milijuna) te po broju turističkih noćenja u smještajnim objektima (86,2 milijuna).

Deset najznačajnijih emitivnih tržišta za hrvatski turizam se posljednjih godina puno ne mijenja. Najveći udio u strukturi noćenja stranih turista posljednjih godina čine turisti iz istih zemalja: Njemačke, Slovenije, Austrije, Poljske, Češke, Italije, Ujedinjene Kraljevine, Nizozemske, Mađarske i Slovačke. Turisti iz tih deset zemalja ostvarili su prošle godine oko 79% noćenja stranih turista, pri čemu su samo turisti iz Njemačke, Slovenije i Austrije zajedno ostvarili gotovo 43% noćenja stranih turista, što govori u prilog homogenosti emitivnih tržišta.

Kalendarski gledajući, najviše noćenja u komercijalnim smještajnim objektima tijekom godine ostvari se u srpnju i kolovozu: U srpnju oko 29%, a u kolovozu oko 33%. Pri tom je u 2017. godini čak 49,2 milijuna noćenja, odnosno **oko 95% ukupnog broja noćenja u ta dva mjeseca ostvareno u šest priobalnih županija**, i to ovim redom: Istarska županija 15,2 mil. ukupnih noćenja, Splitsko-dalmatinska 10,6 mil., Primorsko-goranska 9,3 mil., Zadarska županija 6,5 mil., Dubrovačko-neretvanska 3,8 mil. te Šibensko-kninska 3,8 mil.

S obzirom da se na razini cijele godine **preko 60% svih turističkih noćenja u godini ostvari u srpnju i kolovozu**, a 91% noćenja turista ostvari se u 6 spomenutih županija, može se govoriti o **teritorijalnoj koncentriranosti i vremenskoj ograničenosti hrvatskog turizma**. Ona postaje još vidljivija ukoliko usporedimo **broj ostvarenih turističkih noćenja u najboljem (kolovoz) i najlošijem (siječanj) mjesecu u godini: odnos je oko 60:1**. Za usporedbu, prva iduća zemlja u EU po visini toga omjera je Grčka, s otprilike 20:1.

Simulacija povećanja broja stanovnika u priobalnim županijama

Kako bi procijenili rast potražnje u trgovini i turizmu, procijenili opterećenje na komunalnu infrastrukturu na vrhuncu turističke sezone, ali i dodatno naglasili izrazitu sezonalnost turizma u Hrvatskoj, napravili smo izračun koji kao rezultat daje procjenu povećanja broja stanovnika u priobalnim županijama i jačim turističkim središtima.

Kako bi se mogla napraviti simulacija povećanja broja stanovnika u odnosu na razdoblje izvan sezone u pojedinoj županiji/gradu/općini, **uzeli smo u izračun povećanje populacije u pojedinoj županiji/gradu/općini temeljem dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista isključivo u komercijalne smještajne objekte¹, što implicira da su realni pokazatelji porasta broja stanovnika veći od izračunatih**. Dodatno, za turističku sezonu 2018. godine napravili smo procjenu povećanja broja stanovnika i to temeljem konzervativne procjene porasta broja noćenja od 5% u odnosu na prošlogodišnju sezonu te temeljem broja stanovnika u nekoj županiji/gradu/općini prema popisu stanovništva iz 2011. godine. **Uz izračun za županije obuhvaćena su i po dva naselja u svakoj od 6 obrađenih priobalnih županija, a u kojima se ostvaruje najveći broj noćenja u toj županiji**.

Izračun je pokazao da se raspon očekivanog povećanja broja stanovnika u kolovozu 2018. temeljem dolazaka i noćenja turista u županijama u jadranskoj Hrvatskoj, kreće **od 40% u Splitsko-dalmatinskoj do 129% u Istarskoj županiji**. U srpnju se očekuje nešto manji rast, od 39% u Splitsko-dalmatinskoj do 119% u Istarskoj županiji. (Vidi: Tablica 1).

¹ Hoteli i sličan smještaj, odmarališta i slični objekti za kraći odmor (sobe, apartmani, kuće, hosteli...), kampovi...

Tablica 1: PROCJENA POVEĆANJA BROJA STANOVNIKA, županije, u %

Županija	2018.	
	srpanj	kolovoz
ISTARSKA	119%	129%
ZADARSKA	63%	66%
ŠIBENSKO-KNINSKA	57%	60%
PRIMORSKO-GORANSKA	51%	55%
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	52%	54%
SPLITSKO-DALMATINSKA	39%	40%

Izvor: DZS; Izračun: HGK

Simulacija očekivanog rasta broja stanovnika tijekom turističke sezone može se primijeniti i na gradove i općine: primjerice, u kolovozu se očekuje porast broja stanovnika za 11% u Splitu (relativno malen porast zbog velikog broja stanovnika grada Splita). U Medulinu (općina od oko 6.000 stanovnika) i Ninu (grad s manje od 3.000 stanovnika) očekivano povećanje iznosi 469%, odnosno 447%. To znači da se **broj stanovnika tijekom kolovoza povećava za oko 5,5 puta u oba mjesta** uslijed dolazaka i noćenja turista. To predstavlja **najveće povećanje među promatranim turističkim središtima u jadranskoj Hrvatskoj u kolovozu**, dok je u srpnju očekivano povećanje nešto niže, za 431%, odnosno za preko 5 puta u Ninu te gotovo identično u Medulinu (za 421%). (Vidi: Tablica 2, Graf 2).

Tablica 2: PROCJENA POVEĆANJA BROJA STANOVNIKA U SRPNJU I KOLOVOZU, u %

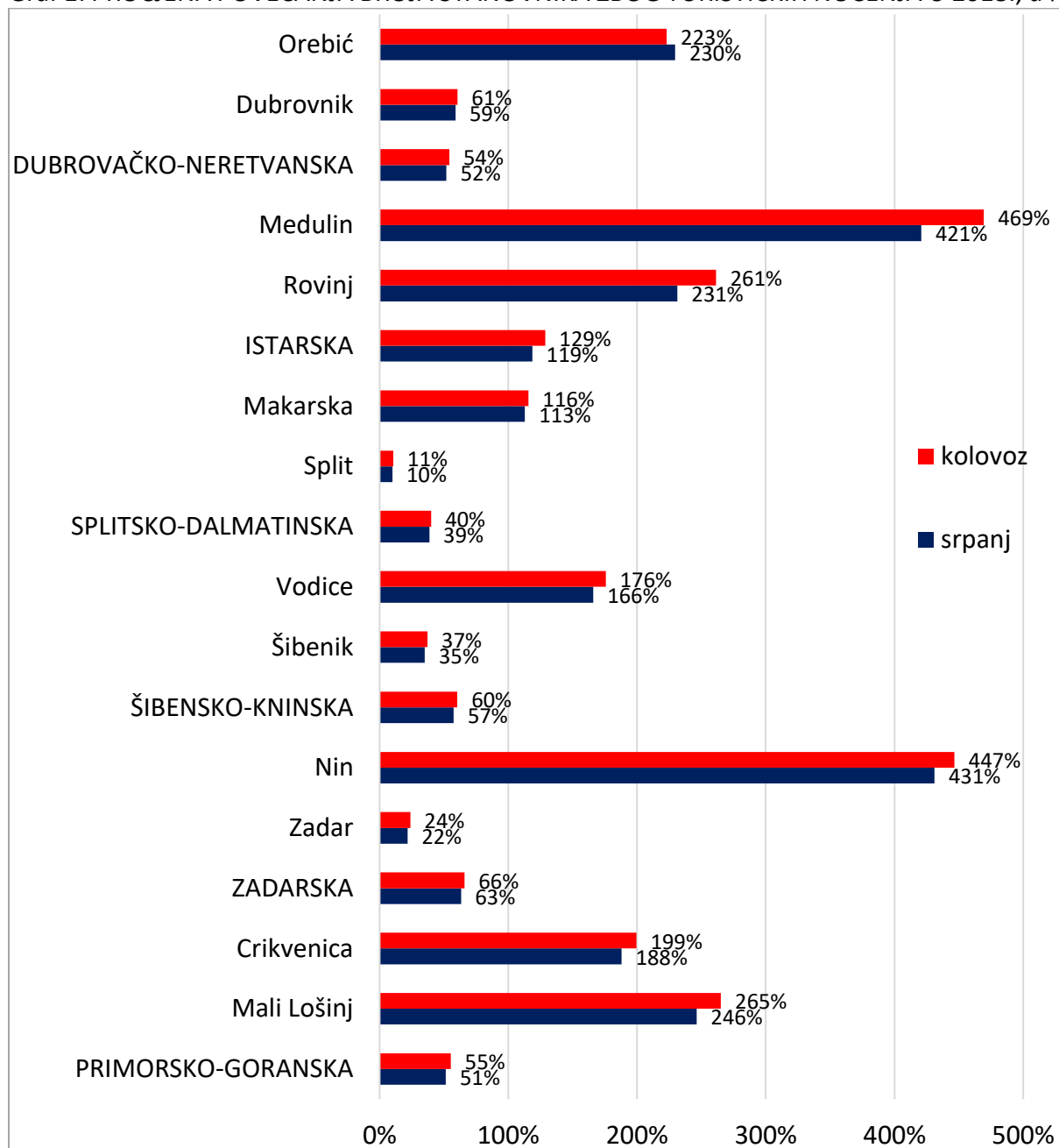
Županija/grad/općina	2018.	
	srpanj	kolovoz
PRIMORSKO-GORANSKA	51%	55%
Mali Lošinj	246%	265%
Crikvenica	188%	199%
ZADARSKA	63%	66%
Zadar	22%	24%
Nin	431%	447%
ŠIBENSKO-KNINSKA	57%	60%
Šibenik	35%	37%
Vodice	166%	176%
SPLITSKO-DALMATINSKA	39%	40%
Split	10%	11%
Makarska	113%	116%
ISTARSKA	119%	129%
Rovinj	231%	261%
Medulin	421%	469%
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	52%	54%
Dubrovnik	59%	61%
Orebić	230%	223%

Izvor: DZS; Izračun: HGK

Navedene procjene visokog porasta broja stanovnika u turističkoj sezoni (koja je vremenski izrazito ograničena na dva mjeseca) **naglašavaju potrebu prekapacitiranja infrastrukture u turističkim destinacijama, osiguravanja sezonske opskrbe u trgovini na malo i prilagodbu cjelokupne turističke ponude povećanom broju stanovnika, koji smo u ovoj**

analizi pokušali i kvantificirati. Realno povećanje broja stanovnika u turističkoj sezoni u navedenim turističkim destinacijama još je i veće, jer se procjene temelje na dolascima i noćenjima domaćih i stranih turista isključivo u komercijalnim smještajnim objektima.

Graf 1: PROCJENA POVEĆANJA BROJA STANOVNIKA ZBOG TURISTIČKIH NOĆENJA U 2018., u %

Izvor: DZS; Izračun: HGK

Napomena: iznad svake županije navedena su po dva mjesta koja u toj županiji ostvaruju najveći broj turističkih noćenja u komercijalnim smještajnim objektima tijekom vrhunca ljetne turističke sezone.

Opće napomene:

Ovu analizu izrađuje i za nju je odgovorna HGK. Informacije, mišljenja, analize i zaključci koji se iznose temelje se na javnim statističkim i ostalim informacijama što potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzda, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije, mišljenja, analize i zaključci izneseni u ovoj publikaciji podložni promjenama koje ovise o promjenama izvora informacija te o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegova čitanja. Ova publikacija ili njeni dijelovi ne mogu se kopirati ili bilo kako drukčije reproducirati bez navođenja izvora.